

ทองโบราณเมืองเพชร เสน่ห์จากอดีตสู่ปัจจุบัน

หากจะพูดถึงแหล่งผลิตเครื่องประดับทองโบราณของไทย จังหวัดเพชรบุรีคือแหล่งผลิตเครื่องประดับทองโบราณที่มีชื่อเสียงที่สุดแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นที่รู้จักในชื่อ ทองโบราณเมืองเพชร กล่าวกันว่าทองโบราณเมืองเพชรเป็นการถ่ายทอดฝีมือส่งต่อรุ่นสู่รุ่นมาตั้งแต่สมัยอยุธยา และมีจุดกำเนิดที่สำคัญจากการสร้างพระราชวังหลายแห่งขึ้นในเพชรบุรี รวมถึงการดูแลรักษาวังและข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ ในวังในเวลาต่อมา ทำให้มีช่างทองหลงเดินทางมาที่เพชรบุรี ช่างทองพื้นบ้านจึงได้รับโอกาสในการทำงานร่วมกับช่างทองหลวง ได้เรียนรู้จนชำนาญและถ่ายทอดความรู้นั้นส่งต่อเรื่อยมา โดยรูปแบบและลวดลายของเครื่องประดับทองโบราณเมืองเพชรมักจะดัดแปลงมาจากธรรมชาติ เช่น ลายลูกสน ลายเต่าร้าง ลายดอกพิกุล ลายกลีบบัว เป็นต้น

ตลาดสินค้าทองโบราณเมืองเพชร

แต่ก่อนทองโบราณเมืองเพชรได้รับความนิยมเฉพาะกลุ่มผู้ที่ชื่นชอบเครื่องประดับทองลายโบราณเท่านั้น เนื่องจากเป็นสินค้าที่มีราคาค่อนข้างสูงกว่าทองรูปพรรณทั่วไป เพราะใช้ทองที่มีความบริสุทธิ์ถึงร้อยละ 99.99 แต่จุดเปลี่ยนที่ทำให้ทองโบราณเมืองเพชรกลับมาเป็นที่นิยมอย่างมากอีกครั้งก็คือ กระแสความนิยมละครย้อนยุค และกระแสการแต่งกายชุดไทย* ซึ่งเครื่องประดับทองลายโบราณเป็นเครื่องประดับที่มีความเหมาะสมกับการแต่งกายชุดไทยมาตั้งแต่สมัยอดีต ทำให้มีความต้องการซื้อเครื่องประดับทองลายโบราณเพิ่มมากขึ้นเมื่อเทียบกับช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา นอกจากเครื่องประดับทองลายโบราณแล้ว เพชรบุรีก็มีการจำหน่ายทองรูปพรรณที่เรียกกันว่าทองตู้แดงเช่นเดียวกับจังหวัดอื่นๆ ด้วย

สินค้าส่วนใหญ่ที่ถูกผลิตขึ้นเป็นการจำหน่ายภายในประเทศ โดยมีการจำหน่ายผ่านสองช่องทางคือ หนึ่ง เป็นช่องทางที่ช่างฝีมือทำการผลิตและจำหน่ายผ่านทางร้านทองตู้แดง และ สอง ช่างฝีมือทำการผลิตและจำหน่ายเองโดยตรง ในปัจจุบันมีการประชาสัมพันธ์และจำหน่ายผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์มากขึ้น รวมถึงมีการเพิ่มรูปแบบสินค้าที่มีความทันสมัยเหมาะกับคนรุ่นใหม่ด้วย อีกทั้งการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ทำให้มีผู้ที่สนใจจากต่างประเทศเพิ่มมากขึ้นด้วย

* จากรายงานฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาและจัดทำรายงานอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับไทย โดยนายเขมรัฐ บุญสิทธิ์ เสนอต่อสถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

เครื่องประดับทองลายโบราณจากร้านต่างๆ ในจังหวัดเพชรบุรี

ทั้งนี้เครื่องประดับทองโบราณเมืองเพชรมีความแตกต่างกับเครื่องประดับทองโบราณสุโขทัยทั้งในส่วนของวิธีการผลิตที่เครื่องประดับทองโบราณเมืองเพชรจะใช้ช่างฝีมือเพียงคนเดียวในการผลิตชิ้นงาน ซึ่งเป็นการผลิตด้วยมือเกือบทั้งหมด และอาจมีความจำเป็นที่ต้องใช้ฝังอัญมณีในบางชิ้นงาน ทำให้ต้องใช้ความละเอียดและระยะเวลาในการผลิตมากในทุกขั้นตอน ส่วนเครื่องประดับทองโบราณสุโขทัยจะแยกชิ้นงานออกเป็นหลายงานให้กับช่างฝีมือที่มีความสามารถในการผลิตแต่ละชิ้นงาน และจะนำมาประกอบเข้าด้วยกันในภายหลัง โดยเครื่องประดับแต่ละชิ้นมักจะขึ้นอยู่กับความต้องการของลูกค้าเป็นหลัก ทำให้เวลาและความยากง่ายในการผลิตชิ้นงานก็จะแตกต่างกันออกไป และที่สำคัญการผลิตเครื่องประดับที่ต้องทำด้วยมือทุกขั้นตอนนั้นทำให้สินค้าที่มีรูปแบบเดียวกันจะมีเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละชิ้นงานต่างกัน จากทักษะฝีมือ เทคนิค และประสบการณ์ของช่างฝีมือแต่ละคนที่ต่างกัน นอกจากนี้วิธีการผลิตเครื่องประดับของทั้งสองจังหวัดจะแตกต่างกันแล้ว ลวดลายและรูปแบบของเครื่องประดับทองโบราณนั้นยังแตกต่างกันอีกด้วย อย่างที่กล่าวไปแล้วในข้างต้นว่า เครื่องประดับทองโบราณเพชรบุรีเน้นลวดลายที่ดัดแปลงมาจากธรรมชาติ ส่วนเครื่องประดับทองโบราณสุโขทัยนั้นจะเน้นลวดลายโบราณ ทั้งลวดลายเครื่องประดับทองสมัยสุโขทัย และลวดลายปูนปั้นตามโบราณสถานในสมัยสุโขทัย

สำหรับการคำนวณราคาในแต่ละชิ้นงานปัจจุบันยังไม่มีมาตรฐานที่แน่นอน ซึ่งช่างฝีมือก็จะมีวิธีการคำนวณที่แตกต่างกันออกไป แต่หลักการจะคล้ายกัน คือ มีการประเมินราคาชิ้นงานเบื้องต้นจากคำสั่งซื้อของลูกค้า แต่หลังจากการผลิตชิ้นงานแล้วราคาอาจจะแตกต่างไปจากราคาที่ประเมินไว้ เนื่องจากน้ำหนักของชิ้นงานที่ผลิตสำเร็จแล้วนั้นอาจมากกว่าหรือน้อยกว่าที่คาดไว้ก็ได้ โดยสรุปคือ ราคาของชิ้นงานนั้นจะขึ้นอยู่กับสองส่วนคือ ความยากง่ายของชิ้นงาน และน้ำหนักทองนั่นเอง

แหล่งการค้าทองโบราณเมืองเพชร

แหล่งการค้าทองโบราณเมืองเพชรส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณถนนสายหลักสองสายที่เป็นแหล่งที่ตั้งของร้านค้าเครื่องประดับทองและเครื่องประดับเงินของอำเภอเมืองคือ ถนนสุรินทรภาไชย และถนนพานิชเจริญ ซึ่งถนนสองสายนี้เป็นถนนคู่ขนานกันโดยมีซอยแยกเชื่อมกัน โดยส่วนใหญ่ไม่มีเจตนาในการเปิดหน้าร้านเพื่อขายเครื่องประดับทองโบราณโดยตรง แต่ใช้สถานที่ทำงานของกลุ่มช่างฝีมือที่อยู่บริเวณถนนสองสายและบริเวณใกล้เคียงเป็นแหล่งการค้าเครื่องประดับทองโบราณ มีเพียงบางรายเท่านั้นที่ตั้งอยู่ที่อื่น

แนะนำร้านทองโบราณเมืองเพชร

1. บ้านช่างทอง ป้าเนือง ตั้งอยู่ เลขที่ 368 ถ.พานิชเจริญ
2. ร้านงานทองโบราณเพชรบุรี อยู่ห่างจากถนนพานิชเจริญ 650 เมตร >> Facebook งานทองโบราณเพชรบุรี
3. ร้านลุงพร ทองโบราณ ตั้งอยู่ที่อำเภอท่ายาง อยู่ห่างจาก ถ.เจริญพานิชประมาณ 31 กิโลเมตร >> Facebook ลุงพร ทองโบราณ
4. บ้านรักษทอง ทองโบราณ ตั้งอยู่อีกฝั่งหนึ่งของแม่น้ำเพชรบุรี ถ.ดำเนินเกษม อยู่ห่างจาก ถ.เจริญพานิชประมาณ 800 เมตร >> Facebook ทองโบราณ บ้านรักษทอง ช่างหน้อย
5. ร้านกรูช่าง เครื่องทองโบราณ เป็นร้านทองโบราณเพชรบุรีที่ตั้งอยู่ที่ ดิโอลด์สยามพลาซ่า กรุงเทพมหานคร >> <http://www.guruthaiantiquejewelry.com/>

ศูนย์ข้อมูลอัญมณีและเครื่องประดับ
สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน)
ตุลาคม 2561

สมัครสมาชิกเพื่อติดตามข้อมูลได้ที่ infocenter.git.or.th ทางไลน์ที่ [git_info_center](https://line.me/tv/git_info_center)

หรือติดตามผ่านเฟซบุ๊ก facebook.com/GITInfoCenter

